

Daf Hayomi Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

ד' חשוון

מסכת תהלה פרק ב - ג

ואינה נקלת אלא מן המקור המסומן במקום אחד, ומן הדבר הנגמור, פרות שנמרו מלאכתן ונעשה משתגלגל. האומר כל גרני יתא תרומה, או וכל עשתי תהא חלה, לא אמר כלום, עד שישיר מקצת. דכתיב (במדבר טו כ) "ראשית" שיקרא בו שרשים שניפרקו:

פרק ב א פרות חוצה לארץ פרות חוצה לארץ שניקנסו לארץ. בעידן קמח וצמר ודגן מהן עשה בארץ, חביבם בחלה מן הארץ ויבא. דכתיב (במדבר טו כ) "אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה" שמה תפרישו חלה בין מפרות הארץ בין מפרות חוץ לארץ, וצאו מקאן מארץ ישראל לשם, לחוצה לארץ, רבי אליעזר מתיב בחלה, דכתיב (ש"ט) "באקלכם מלתם הארץ" בכל מקום שתאכלו תפרישו חלה, ורבי עקיבא פטר דכתיב (ש"ט) "שמה" שמה אתה מפרשי, ולא בחוצה לארץ, ומקום עשית העשה קובעת לחלה: **ב** עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, והקובה למטה והעפר חוץ לה, ובתוך העפר גדלים ורעים תיבת ממשעות ובשביעית, שיוצק על ידי הנקבים ומקורע הארץ אמר רבי יהודה, אימתי תיבת, בזמן שהספינה גושלת, שנוצת בקרקע הים, עשה שנושאת מים פרות, ובתוך העפר מים, תיבת בחלה, (ובירושלמי משמע קצת דגון חלה במשנה זו) (ט"ב) ונאכלת בדים מוטאבות טמא, שאינו מוכשר לקבל טמאה, דפרות שלא ירד עליהם אחד מן משקין אינו מקבל טמאה, וסימני י"ד שח"ט י"ד י"ו דבש, שמן, חלב, טל, דבש, מים: **ג** האשה שישבת וקוצה מפרשה חלתה, ומברכת ערומה, ואין בה משום גילי ערוה, מפני שהיא יכולה לכסות עצמה, כש"ש שבת ויכולה לברך, אבל לא פריש האישה, וקוצה ערוה, כשיש בה לברך מפני גילי ערוה, מי שאינו יכול לעשות עשות כהונה, מפני שהוא טמא ואין לו מן טהא לטבול, ועשה עשותו

ואינה נקלת אלא מן המקור המסומן במקום אחד, ומן הדבר הנגמור, פרות שנמרו מלאכתן ונעשה משתגלגל. האומר כל גרני יתא תרומה, או וכל עשתי תהא חלה, לא אמר כלום, עד שישיר מקצת. דכתיב (במדבר טו כ) "ראשית" שיקרא בו שרשים שניפרקו:

פרק ב א פרות חוצה לארץ פרות חוצה לארץ שניקנסו לארץ. בעידן קמח וצמר ודגן מהן עשה בארץ, חביבם בחלה מן הארץ ויבא. דכתיב (במדבר טו כ) "אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה" שמה תפרישו חלה בין מפרות הארץ בין מפרות חוץ לארץ, וצאו מקאן מארץ ישראל לשם, לחוצה לארץ, רבי אליעזר מתיב בחלה, דכתיב (ש"ט) "באקלכם מלתם הארץ" בכל מקום שתאכלו תפרישו חלה, ורבי עקיבא פטר דכתיב (ש"ט) "שמה" שמה אתה מפרשי, ולא בחוצה לארץ, ומקום עשית העשה קובעת לחלה: **ב** עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, והקובה למטה והעפר חוץ לה, ובתוך העפר גדלים ורעים תיבת ממשעות ובשביעית, שיוצק על ידי הנקבים ומקורע הארץ אמר רבי יהודה, אימתי תיבת, בזמן שהספינה גושלת, שנוצת בקרקע הים, עשה שנושאת מים פרות, ובתוך העפר מים, תיבת בחלה, (ובירושלמי משמע קצת דגון חלה במשנה זו) (ט"ב) ונאכלת בדים מוטאבות טמא, שאינו מוכשר לקבל טמאה, דפרות שלא ירד עליהם אחד מן משקין אינו מקבל טמאה, וסימני י"ד שח"ט י"ד י"ו דבש, שמן, חלב, טל, דבש, מים: **ג** האשה שישבת וקוצה מפרשה חלתה, ומברכת ערומה, ואין בה משום גילי ערוה, מפני שהיא יכולה לכסות עצמה, כש"ש שבת ויכולה לברך, אבל לא פריש האישה, וקוצה ערוה, כשיש בה לברך מפני גילי ערוה, מי שאינו יכול לעשות עשות כהונה, מפני שהוא טמא ואין לו מן טהא לטבול, ועשה עשותו

של שניהם ביחד, ונתן פחות מכפיצה עשה טהורה (למאן דאמר מתר לגרום טמאה, ויכל לקחת גם מעשה הטמאה (כ"ח) המצמצם בין שתי העיסות דפחות מכפיצה אינה טמאה, כדי שישלם מן המקום, המחבר דההספה פחות מכפיצה, מצרפו, מיינה החלה על אותו פחות מבפנה, אלא החלה מקבלת טמאה מנאכל פחות מבפנה, ותמיים אוקרין, דמיש שוקא לא ויהי ויבא לגעו טהורה בטמא ויטמא טהורה (ובמשנה ט' מפרק הקודם אמר הטעם בזה שפא יתרום שלא מן המפך שיחשושו לברכה), אלא טטל מן הטהורה לצמצמה ומן הטמאה לצמצמה:

פרק ג א אולתין עראי מן העשה, ואינו חייב בחלה דלא נקראת עשה אלא עד שתתגלגל בחטים, (ונקראת כן מפני שבמקמי לישתה מגלגלת מל"ש פי ה"ר) ותטמטם בשעורים, שאינה מתערבת ופה ומתפרק וצריך לטמטם ביד, ודבוקה קרא טמטום (הרמב"ם חשוון שבתל שיעל ויפשוט בשעורים) גלגלה בחטים ותטמטמה בשעורים, נתחבתה לחטין, לפיכך האוכל ממנה עושה הפרשה חייב מיתה, בידי שמים, ובזמן שהיה אולים

קבין, שאין בו שעור חלה, ואל יעשה בטמאה, ורבי עקיבא אומר, יעשה בטמאה, ואל יעשה בחיים, שכשם שהוא קורא חלה לטהורה, כך הוא קורא חלה לטמאה, לזו עשה טהורה קורא חלה בשם לזו שהיא טמאה קורא חלה בשם, ולכן טוב יותר שיעשה עשה כשעור כדי שיתביב בחלה, אבל קבין אין להם חלק בשם: **ד** העושה עשות קבין ייסות פרות משער חלה, ונגעו אחר כך העיסות זה בזה, פטורים מן החלה עד שישוכו, שיעידו זה בזה כדי עד שישקבא לתפריין נקיעו מזו לזו, רבי אליעזר אומר, אף הורדה חלות מן החמר ונתן לסל, שאין יכולים להתדבק אחד בשני שכבר אפיו, הסל מצרפו חלה, וביש של אחד כשעור מצרפון תרומה, ובאחת פחות חלה, וטורה עיני מביא: **ה** המפריש חלה קמח, אינה חלה, וראשית עריותיכם כתיב (במדבר טו כ) כשהיא כבר עשה, ויגול ביד כהן, וצריך להחזיקו שלא יהא סבור המפריש שכבר הפריש חלה, ואל העשה עצמה, ומשגלגלה עריתו שהיא קמח, תיבת חלה, אם יש בה טהרה ומחלה, והקמח, שקבל הכהן בתורת חלה אם יש בו כשעור, חייב חלה תיבת בחלה,

משניות מבווארות

אפלו אין בדם לבד שער חלה תיבת בחלה, ויוצא בה אדם ידי חובתו של איכיל מצה בפסח, ואם אין בה טעם דגן, אינה תיבת בחלה, דארין פטורה מחלה כפולו (פ"א מ"ד) ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, דלאו לתם מקרי: **ח** הנוטל שאור שפחמציצה לו עשה, מעשה שלא הורמה חלתה, ונתן לתוך עשה שהורמה חלתה, הרי יש בתערובת חלק שחייב בחלה, אם יש לו פרנסה במקום אחר, קמח שיש בו השאור והוא לא שער חייב חלה, לש עשה אחרת ומצרפה לזו, וממחה מצויא לפי חשבונו, ויבדד עם השאור אחד מבידד לבעל הבית, וכן אם יש לו עשה אחרת שחייב בחלה מפרש שאין לו קמח הכל (תיבת) ואם לאו לא קמח אחר או עשה אחרת שהיא חייבת, מוציא חלה אחת מבידד לכל חלק התערובת כלא חייבת חלה הורמה ויבדד חייב חלה כלא חייבת חלה הורמה בימנו כמו שחקה אחת פסחית הקרי, ועוד טעם דיש לו מתירין שיכול ליהפיש עליה מעשה אחרת (ש"ס): **ט** יוצא בו, בדין התערובת יתיר מסיק שבעל הבית לטקט, אותו לקיטת היתים וקרא מוסק, שנתערבו עם יתירי מקור, נקרא היתים הבודדים והתמיים מלקטין אותו וזה הפקר ופטורין מפעשו וכן יבדד בציר של בעל הבית, שנתערבו עם ענבי סוללות, שבהם הפקר לעניים ופטורים ממעשר, אם יש לו פרנסה ויתירם או מביים מעשה אחר, שאינם משערין מוציא לפי חשבונו, פרות חייבים במעשר ואם לאו, מוציא תרומה ותרומת מעשר לכל, והשאור מעשר ראשון ומעשר שני לפי חשבונו ומקודם צרף להפרישו ונטלן לצמצמו, ובצורת ג' או לשמיטה מפרש מעשר עני ונטלה לצמצמו: **י** הנוטל שאור מעסת חטים שלא הורמה ונתן לתוך עסת ארז, להמציצה שהיא פטורה מן החלה, אם יש בה עקשה טעם דגן וקבלעיל במיז חבת בחלה, ואם לאו, שאין בו טעם דגן פטורה מן החלה, אם כן, למא לאיזין דין אמור לבעל במיז, כגון שאור של חטין בקעשת חטין, אבל שלא במיז, חטים בארז בנתן

בטורה תקנו כיון שהיא נתנת את המים, לתוך הקמח ומתערב קצת מנגינת חלתה, כדי שלא יבוא לידי טמאה ובלבד בתנאי שלא יהא שם חמשת רבעים קמח שהיא שער חלה שאינו מעורב במים, ויש גורסין ובלבד שיהא שם חמשת רבעים קמח שנתערבו במים, דבפסחא מהן לא היה עשה העשה לכלל חייב חלה: **ב** נדמעה נתערבה עסקה תרומה, ואין בה מאה לבעול, אין עד שלא גלגלה, ומשגלגלה לאו לא נתחובה, פטורה מן החלה, בזמן הזה שהיא מרדבבן (ת"רס"א מ"ד) שמתמעט פטור, ומשגלגלה, אם נתחובה, תיבת בחלה, דכבר נתחייב משעת גלגול, נטל לה ספק טמאה עד שלא גלגלה, ועידן לא נתחובה, מעשה בטמאה, ויכול לגרום לה טמאה בידים והיא דאסור לגרום טמאה לחלוץ הטבילים חלה רק כשפתה ראויה לכהן, והוא אסוריה כשפתה טמאה, ומשגלגלה נטל בה ספק טמאה, מעשה בטורה, דפיון שנתחובה כבר כשהיתה טהורה אסור לגרום לה טמאה: **ג** הקדישה עסקה עד שלא גלגלה, ופדאמה, קודם גלגול, תיבת, דבשעת גלגול לאו ברשתה הקדשה קמי, תיבת בחלה, וכן חייבת משגלגלה, ופדאמה, תיבת, דבשעתה עד שלא גלגלה, ומגלה התגבר, ואחר כך פדאמה, פטורה, מן החלה, דעריסותיכם כתיב (במדבר טו כ) ולא הקדש, שבשעת חובתה היתה עסקה: **ד** יוצא בו, לענן מעשה המקדיש פרותיו עד שלא באו לעונת המעשרות, כל מין בשעת גלגול כמכאן בפ"ק דמעשר, ופדאן, לפני גמול חטין, דבשעת גמול חטין הו' ומצאו לעונת המעשרות, וכבר נתחייבו ופדאן, חייבו, במעשר ואם הקדשו, שנגמרו בידו, לא התבאה שמירחו, ואחר כך פדאן, פטורין, שבשעת חובתן היו פטורין, דכתיב (דברים י"ב) "דלוק" ולא הקדש: **ה** נבי שנתן לישראל קמח לעשות לו בשביל עשה, פטורה מן החלה, דכתיב (במדבר טו כ) "עריסותיכם" נתנה לו העיסה מתנה, אם עד שלא גלגל, העשה נתן לו חייב, שבזמן חיבה קבר ברושת ישראל היא, ומשגלגל, נתנה לו העיסה, פטור, וכן אף עשה כפי שישאר לחלקו כשעור חלה, שהיא חמשת רבועים קמח, פטורה מן החלה, דיש עינים אינה מתחייבת: **ו** לא שנתנה ויתנה לו עשה, ונעשה דהניו מגלגלת עד שלא נתגרי, פטור, דבשעת עשייתה לאו בר חיובא הוא, ומשנתגרי, חייב, ואם ספק, אם נתגלגלה קודם שנתגרי, חייב, דהרי ספק איורא והחומרא, ומקובה לכהן, ולכפי מומון אמריה שנתגרי, מקברו עליו והריאה ואין חייבו עליה חטא, רבי עקיבא אומר, הכל הולך אחר העיקר במנוה, דהניו התחלת חפשי, דרבי עקיבא סובר דחייב חלה היא בקרימה בפתור, ולא בגלגול: **ז** העושה עשה מערב

מסכת תהלה פרק ד

אפלו אין בדם לבד שער חלה תיבת בחלה, ויוצא בה אדם ידי חובתו של איכיל מצה בפסח, ואם אין בה טעם דגן, אינה תיבת בחלה, דארין פטורה מחלה כפולו (פ"א מ"ד) ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, דלאו לתם מקרי: **ח** הנוטל שאור שפחמציצה לו עשה, מעשה שלא הורמה חלתה, ונתן לתוך עשה שהורמה חלתה, הרי יש בתערובת חלק שחייב בחלה, אם יש לו פרנסה במקום אחר, קמח שיש בו השאור והוא לא שער חייב חלה, לש עשה אחרת ומצרפה לזו, וממחה מצויא לפי חשבונו, ויבדד עם השאור אחד מבידד לבעל הבית, וכן אם יש לו עשה אחרת שחייב בחלה מפרש שאין לו קמח הכל (תיבת) ואם לאו לא קמח אחר או עשה אחרת שהיא חייבת, מוציא חלה אחת מבידד לכל חלק התערובת כלא חייבת חלה הורמה ויבדד חייב חלה כלא חייבת חלה הורמה בימנו כמו שחקה אחת פסחית הקרי, ועוד טעם דיש לו מתירין שיכול ליהפיש עליה מעשה אחרת (ש"ס): **ט** יוצא בו, בדין התערובת יתיר מסיק שבעל הבית לטקט, אותו לקיטת היתים וקרא מוסק, שנתערבו עם יתירי מקור, נקרא היתים הבודדים והתמיים מלקטין אותו וזה הפקר ופטורין מפעשו וכן יבדד בציר של בעל הבית, שנתערבו עם ענבי סוללות, שבהם הפקר לעניים ופטורים ממעשר, אם יש לו פרנסה ויתירם או מביים מעשה אחר, שאינם משערין מוציא לפי חשבונו, פרות חייבים במעשר ואם לאו, מוציא תרומה ותרומת מעשר לכל, והשאור מעשר ראשון ומעשר שני לפי חשבונו ומקודם צרף להפרישו ונטלן לצמצמו, ובצורת ג' או לשמיטה מפרש מעשר עני ונטלה לצמצמו: **י** הנוטל שאור מעסת חטים שלא הורמה ונתן לתוך עסת ארז, להמציצה שהיא פטורה מן החלה, אם יש בה עקשה טעם דגן וקבלעיל במיז חבת בחלה, ואם לאו, שאין בו טעם דגן פטורה מן החלה, אם כן, למא לאיזין דין אמור לבעל במיז, כגון שאור של חטין בקעשת חטין, אבל שלא במיז, חטים בארז בנתן

פרק ד א

שמיז גשים ששעו שני קבין, ונגעו זה בזה, אפלו הם ממין אחד, פטורים, ובזמן שהם של אשה אחת, מין קמינו, חייב, ושלא במינו, פטור: **ב** איזה הוא מין קמינו, החטים אינן מצטרפות עם הכל, אלא עם הקסמים, השעורים מצטרפות עם הכל, חוץ מן החטים, רבי יוחנן כן נריר אומר, שאר המינים מצטרפין זה עם זה: